

Beszélgetés a Dóm téren

Az idei Szabadtéri Játékok legnagyobb érdeklődéssel várt előadása volt a *Piros karaván* című musical vagy ahogyan a plakáton olvashattuk a műfaji megjelölést — cigányélet és vízió két részben. A darab zeneszerzője a kiváló magyar jazz muzsikusz Szakcsi Lakatos Béla, a szövegíró Csemer Géza.

S, hogy miért ezt a művet emeltük ki az 1980. évi ünnepi hetek programsorozatából, annak két oka is van: tesszük egyrészt azért, mert a Szegedi Szabadtéri Játékok történetében első ízben került bemutatásra musical, (ami előrelépést jelent a műsorpolitikában), másrészt, mert e darab írója szegedi származású, a szabadtéri sorsát mindig is szívügyének tekintő művész.

A *Piros karaván* ősbemutatója 1974-ben a Fővárosi Operettszínházban volt, azóta több mint száz előadást ért meg nagy sikerrel. Játsozták már határainkon túl is. Prágában, Berlinben, Pozsonyban és Lengyelország városaiban tapsolt neki a közönség.

A szegedi bemutató azonban úgy vélem, mindnél fontosabb Csemer Géza számára, aki vel a premier előtt mindössze fél órával folytattunk rövid beszélgetést.

— Valóban, nem mindennapi élmény, ha az ember szülővárosának Európa-hírű színpadán, 7000 ember társaságában várhatja darabjának színre vitelet. Nagyon idegesen és várakozással telve várom az utolsó fanfárok megszólalását. Tudom, senki sem lehet próféta a saját házában, de ezért az ember mindig megpróbálja. Csodálatos és szavakban megfogalmazhatatlan érzés, hogy a *Piros karaván* végre eljutott a Dóm terere is.

— Szeged — szegedi egyetem — *Piros karaván*. Milyen összefüggés van e három dolog között Csemer Géza számára?

— A József Attila Tudományegyetem bölcsészkarán szereztem diplomát, s nagyon büszke vagyok arra, amit én most tudok. Nagyon sokat köszönhetek az egyetemista éveknek, hiszen itt figyeltem fel először arra a problémakörre, amiről a *Karaván* is szól. Egyetemista koromban kezdtem el foglalkozni cigányológiával, természetesen nem hivatásosan, hiszen én sohasem

akartam ciganista lenni. Engem a gyökereim kutatása, a fajtám története érdekel a jelenlegi történelmi szemléletben. Az érdekel, mennyiben társadalmisítható ez a magyarországi réteg. Ezt a darabot azért írtam meg, mert az a meggyőződésem, hogy azoknak az értelmiségieknek, akik ebből a fajtából származnak, kötelességük mindent megtenni annak érdekében, hogy a még meglévő előítéletek előbb-utóbb megszűnjenek. Nekünk a cigányságból jött értelmiségieknek kell ezt az önvizsgálatot megtartanunk a közönségnek csak néhány százaléka érti meg, hogy mit akartam mondani, és elgondolkodik a darabon, akkor már nem volt hiábavaló a törekvésem.

— Ön nemcsak színpadi szerző, hanem rendező is, s a Szegedi Szabadtéri Játékokon szinte minden nyáron dolgozik.

— 21 éve dolgozom már a Játékokon, s minden munkát végigcsináltam a diszletfestéstől a statisztáláson át az érdemi munkáig. Néhány éve, mint rendező-asszisztens dolgozom nyaranta itt, s az idén az a megtiszteltetés ért, hogy színpadi szerzőként is bemutatkozhatom. Ez a hosszú „szabadtéris” múlt az oka, hogy szívem ügyének tartom a Játékok jelenét, múltját és jövőjét. Hiszek ebben a népszínházban.

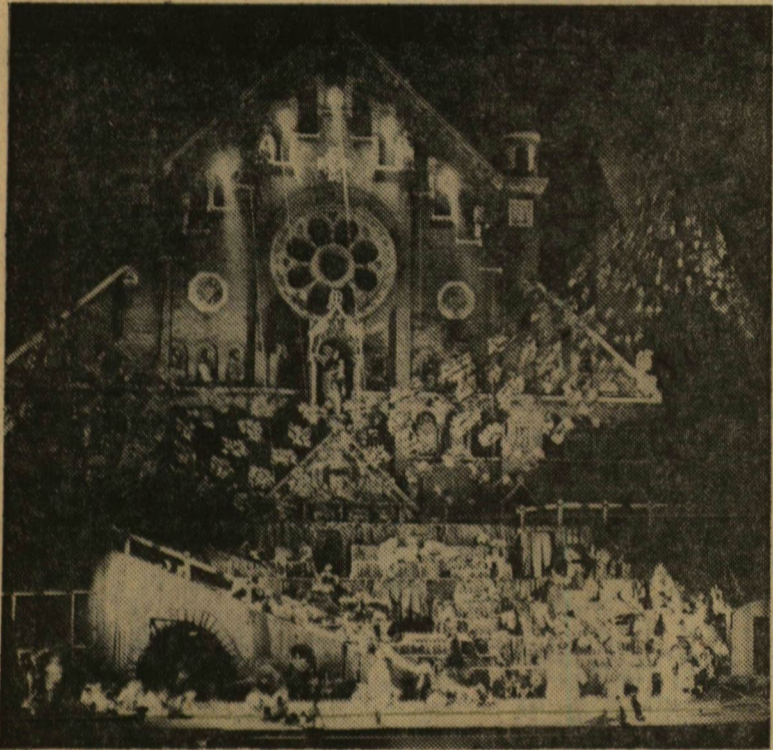
— Melyek a legközelebbi írói és rendezői tervei?

— Az Operaházban, ahol dolgozom, egyre komolyabb rendezői feladatokkal bíznak meg. Ezeket szeretném minél jobban megoldani. Természetesen az írást is folytatom. Most készül az *Ördöki kísértetek* című musicale Bornemissza Péter életről. Folytatom a cigánysággal kapcsolatos elkötelezettségemet, Dankó Pista életről írok regényt.

— A Dóm térről merre indul tovább a *Piros karaván*?

— Legközelebb Bulgáriában és a Szovjetunióban fogják bemutatni — a *Piros karaván* további útjáról-sorsáról csak annyit tudom, hogy ez a darab még túlságosan provokatívnek tűnik, s nem egyszerre nyeri meg a nézők tetszését, hiszen évszázados előítéletekkel kell szembeszegülnie. Nem várok könnyű sikereket a *Karaván* további útján sem.

KALOCSAI KATALIN

A *Piros karaván* egyik mozgalmas jelenete a Dóm téren

Collégium Artium

A József Attila Tudományegyetem Collégium Artium Zenetudományi Szekciójának műsorai az 1980. 81-es tanév első félévében:

Szeptember 15-én 20 órakor a Dómban: Bach és kortársai orgonamuzsikája. Előadó: Elekes Zsuzsa a lipcei világ-orgonaverseny első helyezettje, orgonaművész. Közreműködik: Gregor József Liszt-díjas operanékes.

Szeptember 22-én 20 órakor a Dómban: A XIX. század orgonamuzsikája: Liszt és a magyar orgonamuzsika szerzőinek műveiből. Előadó: Lehotka Gábor Liszt-díjas orgonaművész. Közreműködik: a Szegedi Zenebarátok Kórusa, vezényel Molnár László a Szegedi Nemzeti Színház karnagyja.

Szeptember 29-én 20 órakor a Dómban: Az orgona zeneirodalom kimagasló alkotásai. Előadó: Kovács Endre orgonaművész. Közreműködik: a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola szegedi tagozatának az országos versenyen első díjat nyert vonósnégyese.

Október 12-én 20 órakor a Dómban: A francia barokk orgonamuzsikája. Előadó: dr. Gergely Ferenc egyetemi tanár, orgonaművész. Közreműködik: a JATE Énekara, vezényel: Szécsi József karnagy-tanár.

Október 7-én 20 órakor az Aulában: Zongoraest. Játsozik: Ránki Dezső Kossuth-díjas zongoraművész.

Bérletek az orgonahangversenyekre a JATE Kulturális Titkárságán, illetve a kari kultúrosoknál kaphatók. A zongoraestre jegyek a JATE Kulturális Titkárságán vásárolhatók.

Jósa Zoltán

Nagy veszteség érte a pedagógus társadalmat, meghalt Jósa Zoltán, az általános iskolai biológiatanítás módszertanának elismert szakembere, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola nyugalmazott docense.

Mintegy három évtizedes főiskolai működése során a tanárjelöltek mesterségre nevelése, tanítása mellett kiterjedt módszertani és mikrobiológiai kutatásai, valamint sokrétű közéleti tevékenysége tették közismertté.

Pancsován született 1914-ben, népes pedagógus család gyermekeként. Egyetemi tanulmányait Szegeden végezte 1937-ben, és mint díjtalan gyakornok dolgozott az egyetem állattani intézetében. 1949-ben kapott kinevezést a Pedagógiai Főiskola Gyakorló iskolájába, mint szakvezető tanár. 1962-ben a főiskola nővénytani tanszékére helyezték és megbízták a biológiatanítás módszertanának oktatásával. Ettől kezdve szélesebb körűvé vált tevékenysége. Többször járt külföldi testvérintézményekben: a Nyitrai Pedagógiai Fákultás 1974-ben felkérte, hogy vegyen részt „A biológiaoktatás modernizálása” című téma kidolgozásában, az NDK Tantervkészítő Bizottsága pedig felkérte a kész tanterv bírálatára. 1973-ban a Művelődésügyi Minisztérium Pedagógusképző Osztálya megbízta, a biológia tantárgy pedagógiai kutatásának szervezésével.

A biológiaoktatás hatékonyságának növelése érdekében kutató munkájának fő témája a szakmai és módszertani képzés összehangolása volt. Különösen a logikai megismerés, a fogalomalkotás elvi és módszertani problémáit foglalkoztatták. Vizsgálta az általános iskolában tanított biológiai ismeretek fogalomrendszerét, amelynek logikai elemzé-

sével következetesen harcolt a tiszta fogalmak tanításáért. Kutatómunkájának másik területe a protisztológia volt. E területen kezdődött kutató pályafutása. Kutatóként a protisztológiával szeretett legjobban foglalkozni, mégis erre maradt legkevesebb ideje. Utolsó éveiben a Tiszakutatás során vált lehetővé ez irányú munkájának folytatása.

Nagy szerepet vállalt a Csongrád megyei Természetudományi Társulat életrehívásában, és mint szakmai titkár sokat tett az üzemi munkások, a mezőgazdasági dolgozók természetudományos ismereteinek gazdagítása, fejlesztése érdekében.

Tagja volt a Csongrád megyei TIT-nek, a Magyar Biológiai Társaság Didaktikai Szekciójának. A Tiszakutató Bizottság munkájában is aktívan tevékenykedett. Ezenkívül tantervi bizottságokban, tankönyvbírálóként és tankönyvíróként is szolgált a biológiaoktatás előrehaladásáért.

1977-ben vonult nyugalomba. Emlékét munkatársai, tanítványai megőrzik.

DR. MIHÁLY ENDRE
főisk. docens

Dr. Ivánovics György

Nagy veszteség érte a Szegedi Orvostudományi Egyetemet és a magyar tudományos életet. Szeptember 1-én, életének 76. évében, hosszú szenvedés után elhunyt dr. Ivánovics György nyugalmazott, Kossuth-díjas egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja.

Ivánovics György 1904. június 11-én született Budapesten. Orvosi diplomáját a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen szerezte 1928-ban. 1929-től 1937-ig a Szegedi Tudományegyetem Közegészségtani Intézetben, mint tanársegéd, 1937—1940-ig, mint adjunktus dolgozott. A szegedi egyetem mikrobiológiai tanszékére 1943. november 15-én tanszékvezető egyetemi tanárrá nevezték ki. Az 1948. 49. tanévben dékán, az 1949/50. tanévben prodekan tisztséget töltött be. A Magyar Tudományos Akadémiának 1946-tól levelező, majd 1955-től rendes tagja. Elnöke volt a Magyar Mikrobiológusok Társaságának az Acta Mikrobiologica szerkesztő bizottságának, tagja a Tudományos Minősítő Bizottságnak, a Szegedi Akadémiai Bizottság vezetőségének, a Magyar Élettani Társaságnak, a Magyar

Kémikusok Egyesületének, az Angol, a Kanadai és a Francia Mikrobiológiai Társaságnak. Évenként át tölthette be a Természetudományi Ismeretterjesztő Társulat Csongrád megyei orvosi szakosztályának elnöki tisztségét. Kétszer — 1948-ban és 1952-ben — tüntették ki Kossuth-díjjal, háromszor kapott Munka Érdemrend kitüntetését (1954-ben ezüst, 1964-ben és 1971-ben arany fokozatot). Kitüntették a Sermelweis, a Hetényi Géza, és a Jancsó Miklós Emlékéremmel is.

1934-ben Rockefeller-ösztöndíjjal, háromszor kapott Munka Érdemrend kitüntetését (1954-ben ezüst, 1964-ben és 1971-ben arany fokozatot). Kitüntették a Sermelweis, a Hetényi Géza, és a Jancsó Miklós Emlékéremmel is.

1934-ben Rockefeller-ösztöndíjjal, háromszor kapott Munka Érdemrend kitüntetését (1954-ben ezüst, 1964-ben és 1971-ben arany fokozatot). Kitüntették a Sermelweis, a Hetényi Géza, és a Jancsó Miklós Emlékéremmel is.

Emlékét kegyelettel őrzik tanítványai, munkatársai, barátai.

Dr. Hackl Lajos

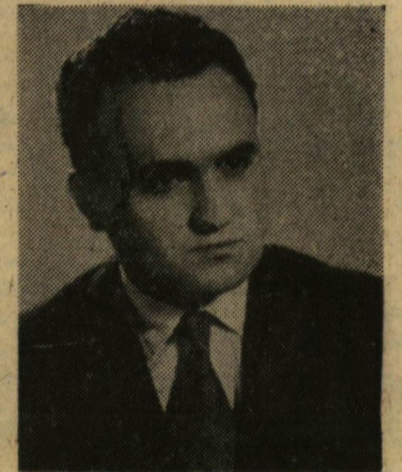
Súlyos veszteség érte a József Attila Tudományegyetemet, az Általános és Fizikai Kémiai Tanszéket és a magyar tudományos életet. Augusztus 30-án, 45 éves korában tragikus hirtelenséggel elhunyt Dr. Hackl Lajos a JATE Általános és Fizikai Kémiai tanszékének docense, a kémiai tudományok kandidátusa.

1935-ben született, középiskolai és egyetemi tanulmányait Szegeden végezte, vegyész diplomát 1958-ban szerzett. Ez évtől haláláig az Általános és Fizikai Kémiai Tanszék oktatója volt és részt vett az oktató-nevelő munkával kapcsolatos legkülönbözőbb feladatok ellátásában.

Alapos szakmai ismeretekre támaszkodó, lelkiismeretes oktató volt, aki a mindennapi feladatok ellátása mellett lehetőséget talált arra, hogy hallgatóival közvetlen kapcsolatot alakítson ki, foglalkozzon személyes problémáikkal is. Tanítványai szerettek és bizalommal fordultak hozzá.

Széleskörű társadalmi munkát végzett. A vegyész pártalapszervezet egyik legrégibb alapító és több éven át vezetőségi tagja volt; hosszú ideig részt vett az agitációs és propagandamunkában. Az ideológiai harcban elméleti felkészültsége, a politikai gyakorlatban széleskörű tapasztalatai és a kritikus helyzetben is egyértelmű párthűsége fémjelte kommunista jellemét. Több éven át látott el évfolyam-felelősi teendőket, volt kollégiumi patronáló tanár, nagy részt vállalt a hallgatók szakmai-ideológiai oktatásának előkészítésében, megszervezésében és lebonyolításában.

A hallgatók nevelése, az ideológiai-propagandamunka egyik fontos fórumának tekintette az egyetemi lapot, s több évig volt lelkes tagja a Szegedi Egyetem

szerkesztő bizottságának. Elméleti felkészültségére, a politikai gyakorlatban szerzett gazdag tapasztalataira mindig lehetett számítani. Kommunista jellemmel lelkesítette és formálta diákjait a politikai munkában, közvetlen, mindig segítőkész oktató, elvtárs és barát volt.

Több mint 20 esztendőn át foglalkozott kutató munkája keretében a fémek elektrokémiai korróziójának vizsgálatával, e munkája eredményeként nyerte el 1978-ban a kémiai tudományok kandidátusa fokozatot. Tudományos munkájának eredményességét bizonyítja 35, nyomtatásban megjelent közleménye, hazai és külföldi rendezvényeken tartott előadásai, újításai és szakadalmi. Széleskörű tájékozottsága, jó gyakorlati érzéke lehetővé tette, hogy számos ipari korróziós probléma megoldásában jelentős részt vállaljon.

Váratlan, tragikus halálával egy eredményes és még sokat ígérő élet zárult le. Emlékét tanítványai, munkatársai, barátai kegyelettel megőrzik.

A JATE-klub programjából

Szeptember 15. 20 óra: Benkó Dixieland koncertje.

Szeptember 16. 20 óra: Külpolitikai fórum — Vendég: Alaxa Tamás, a „Magyarország” munkatársa.

Szeptember 17. 19 óra: Pszichológiai kör — Garai László előadása.

21 óra: Bemutató mozi — „Színes tintákról álmodom” (magyar).

Szeptember 18. 20.30 óra: Táncházt — Vendég: a Muzsikás együttes.

Szeptember 19. 19 óra: Disco, Szeptember 20. 21 óra: Filmklub — Hálózat (amerikai)

Szeptember 22. 20.30 óra: Penge Aladár és együttesének koncertje.

Szeptember 24. 21 óra: Bemutató mozi — 51-es dosszié (francia).